

Neuropsychiatrické a kognitivní aspekty časných stádií Alzheimerovy choroby a ostatních neurodegenerativních onemocnění ve stáří

Abstrakt

Časná diagnostika Alzheimerovy nemoci (AN) je v současnosti zaměřena na stádia předcházející syndrom demence, tedy na stádium preklinické, a stádium mírné kognitivní poruchy (MCI). Průkaz AN pomocí specifických biomarkerů přítomnosti beta amyloidu a tau proteinu je však v klinické praxi omezeně dostupný a mnohdy nákladný či invazivní. Zjišťování časných klinických známek AN má tedy nadále své nezastupitelné místo. Cílem této disertační práce je přispět k časně diagnostice AN zkoumáním specifických kognitivních markerů a neuropsychiatrických symptomů (NPS), kterým se dosud nevěnovala dostatečná výzkumná i klinická pozornost. První studie představuje kritéria pro tzv. mírnou behaviorální poruchu (MBI), syndrom analogický mírné kognitivní poruše (MCI) popisující nově vzniklé a přetrvávající NPS ve starším věku, a mapuje příznaky MBI napříč kognitivním spektrem prostřednictvím dotazníku mírné behaviorální poruchy (MBI-C), přeloženého a adaptovaného v rámci studie. Druhá studie ukazuje, že závažnost příznaků dle MBI-C, zejména poruch kontroly impulzů a motivace u nedementních starších osob, souvisí s nižším objemem či tloušťkou struktur v mediálním temporálním laloku (tj. struktur postižených v časných stádiích AN). Třetí studie srovnává potenciál čtyř tradičně používaných paměťových testů a dalších kognitivních testů pro predikci rozvoje demence u osob s MCI a prokazuje, že nejlepším prediktorem jsou testy obsahující vybavení z paměti po časovém oddálení. Využití paměťových testů s oddáleným vybavením a zaměření i na změny v chování a náladě je tedy užitečné v časně diagnostice AN.

Klíčová slova

Alzheimerova nemoc, neuropsychiatrické symptomy, mírná behaviorální porucha, kognitivní funkce, paměť